

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Кафедра ботаніки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор ЖДУ
проф. Саух П.Ю.
“03” червня 2013 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІТОПАТОЛОГІЯ

галузь знань
напрямок підготовки
факультет

0401 ПРИРОДНИЧІ НАУКИ
6.040102 Біологія*
Природничий

Робоча програма навчальної дисципліни Фітопатологія для студентів за напрямом підготовки 6.040102 Біологія*. – “8” квітня 2013 року – 8 с.

Розробники:

Міхеева Г. М. – старший викладач

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ботаніки

Протокол від “ 8 ” квітня 2013 року № 12

Завідувач кафедри ботаніки (Киричук Г.Є.)

“ 8 ” квітня 2013 року

Схвалено методичною комісією природничого факультету

Протокол від “ 11 ” квітня 2013 року № 9

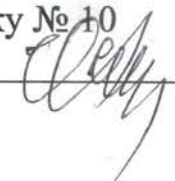
Голова (Вискушенко А.П.)

“11” квітня 2013 року

Схвалено вченою радою

Житомирського державного університету імені Івана Франка

Протокол від “24” травня 2013 року № 10

Проректор з навчальної роботи М.М. Осадчий

“24” травня 2013 року

1. Опис навчальної дисципліни

Напрямок підготовки 6.040102 Біологія*

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,0	Галузь знань 0401 Природничі науки	Дисципліна вільного вибору студента	
	Напрямок підготовки 6.040102 Біологія*		
Модулів – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Рік підготовки	
Змістових модулів – 1		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 36		Семестр	
		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 год. самостійної роботи студента – 1,5 год.		Лекції	
		-	-
		Лабораторні	
		12 год.	12 год.
		Самостійна робота	
		18 год.	18 год.
		Індивідуальні завдання	
		6 год.	
		Вид контролю	
		<i>підсумковий: ПМКР</i>	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання – 33% : 67%
 для заочної форми навчання – 33% : 67%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фітопатологія» є ознайомити студентів з основними типами хвороб рослин, збудниками, що їх викликають, заходами боротьби.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фітологія» є

- 1) вивчення ознак (симптомів) хвороб рослин;
- 2) вивчення етіології (причин) хвороб рослин;
- 3) вивчення біологічних особливостей збудників хвороб рослин;
- 4) вивчення взаємовідносин між окремими організмами, які живуть на рослинах або живляться їх тканинами (гриби, бактерії, віруси, комахи, нематоди);
- 5) вивчення різного роду заходів боротьби з хворобами рослин.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

1. Предмет вивчення, мету та завдання курсу.
2. Основні поняття та терміни фітопатології.
3. Типи хвороб рослин та збудників, що їх викликають.
4. Особливості протікання фізіологічних процесів хворих рослин.
5. Особливості імунітету рослин до інфекційних захворювань.

6. Основні заходи боротьби з фітопатогенами.

вміти :

1. Вільно оперувати основними термінами та поняттями фітопатології.
2. Виявляти та розрізняти хвороби рослин.
3. Визначати збудників захворювання.
4. Аналізувати ефективність застосування тих чи інших засобів у боротьбі із хворобами рослин.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Фітопатологія як наука. Основні типи хвороб та боротьба з ними.

Змістовий модуль 1. Історія фітопатології як науки

Тема 1. Предмет, методи та задачі фітопатології.

Змістовний модуль 2. Хвороби рослин та принципи їх класифікації.

Тема 1. Вірусні, віроїдні та мікоплазменні хвороби рослин. Фітопатогенні бактерії.

Змістовий модуль 3. Хвороби основних сільськогосподарських рослин.

Тема 1. Хвороби кукурудзи, картоплі та цукрового буряку.

Тема 2. Хвороби олійних, бобових, овочевих, баштанних та плодово-ягідних культур.

Змістовий модуль 4. Загальні поняття про імунітет та стійкість рослин.

Тема 1. Стійкість рослин до захворювань.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Фітопатологія як наука. Основні типи хвороб та боротьба з ними												
Змістовий модуль 1.1. Історія фітопатології як науки												
Тема 1. Предмет, методи та задачі фітопатології	6	-	-	2	-	4	6	-	-	2	-	4
Разом за змістовим модулем 1	6	-	-	2	-	4	6	-	-	2	-	4
Змістовний модуль 2. Хвороби рослин та принципи їх класифікації												
Тема 1. Вірусні, віроїдні та мікоплазменні хвороби рослин. Фітопатогенні бактерії	6	-	-	2	-	4	6	-	-	2	-	4
Разом за змістовим модулем 2	6	-	-	2	-	4	6	-	-	2	-	4
Змістовий модуль 3. Хвороби основних сільськогосподарських рослин												
Тема 1. Хвороби кукурудзи, картоплі та цукрового буряку	8	-	-	2	2	4	8	-	-	2	2	4
Тема 2. Хвороби олійних, бобових, овочевих, баштанних та плодово-ягідних культур	6	-	-	2	2	2	6	-	-	2	2	2
Разом за змістовим модулем 3	14	-	-	4	4	6	14	-	-	4	4	6
Змістовий модуль 4. Загальні поняття про імунітет та стійкість рослин												
Тема 1. Стійкість рослин до захворювань	10	-	-	4	2	4	10	-	-	4	2	4
Разом за змістовим модулем 4	10	-	-	4	2	4	10	-	-	4	2	4
Разом за змістовим модулем	36	-	-	12	6	18	36	-	-	12	6	18

*лекційні, практичні та семінарські заняття не передбачені

5. Теми лабораторних занять

(денна та заочна форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Основні поняття фітопатології	2
2	Типи хвороб рослин та їх класифікація	2
3	Особливості фізіологічних процесів хворих рослин	2
4	Загальні поняття про імунітет та стійкість рослин	2
5	Засоби боротьби з хворобами рослин	4
	Всього	12

6. Самостійна робота
(денна та заочна форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття фітопатології.	2
2.	Історія вивчення фітопатології	2
3.	Типи хвороб рослини та їх класифікація.	2
4.	Неінфекційні хвороби рослин	2
5.	Особливості ферментативної діяльності хворої рослини.	2
6.	Особливості фізіологічних процесів хворих рослин.	2
7.	Засоби боротьби з хворобами рослин.	2
8.	Система заходів по боротьбі з шкідниками та хворобами овочевих культур в промислових технологіях	2
9.	Календар робіт по боротьбі з шкідниками та хворобами плодових та ягідних культур в промислових технологіях	2
	Всього	18

9. Індивідуальні завдання
(денна та заочна форми навчання)

№ п/п	Завдання	Кількість годин
1	Створення мультимедійних презентацій за темами: 1. Хвороби яблуні. 2. Хвороби груші. 3. Хвороби вишні. 4. Хвороби смородини та агрусу 5. Хвороби суниці 6. Неінфекційні та інфекційні хвороби часнику, цибулі. 7. Хвороби капустяних овочевих культур. 8. Хвороби томатів, перцю. 9. Хвороби огірків, кабачків. 10. Шкідники моркви, петрушки. 11. Шкідники капустяних овочевих культур. клітини.	4
2	Написання рефератів за темами: 1. Шкідники овочевих культур. 2. Шкідники плодових культур. 3. Шкідники ягідних культур. 4. Шкідники виноградної лози.	2

	5. Хвороби грецького горіха. 6. Хвороби малини. 7. Вчені фітопатологи. 8. Причини не паразитарних хвороб. 9. Мінеральне живлення рослин і вплив дефіциту і надлишку елементів мінерального на рослини. 10. Основні ознаки хвороб рослин, викликані недоліком мікро- і мікроелементів в ґрунті. 11. Методи діагностики захворювань рослин, викликані недоліком мікро- і мікроелементів в ґрунті. 12. Захворювання, що викликаються промисловими політантами – газоподібні з'єднання і важкі метали. 13. Розповсюдження фітопатогенних бактерій. 14. Розповсюдження фітопатогенних вірусів. 15. Діагностика вірусних захворювань і захист рослин і хвороб вірусної природи. 16. Основні типи вірусних захворювань. 17. Захворювання рослин, що викликані віроїдами, симптоматика, патогенез. 18. Основні підходи до захисту рослин. 19. Основні групи паразитичних грибів. 20. Облігатний і факультативний паразитизм. 21. Захист рослин від грибних захворювань фітосанация. 22. Вищі рослини і тварини як збудники хвороб рослин. 23. Біоекологічні особливості і життєві цикли вищих паразитичних рослин і основні методи боротьби з ними. 24. Передінфекційні і постінфекційні механізми стійкості. 25. Еволюційно- екологічне значення паразитизму. 26. Лісова фітопатологія, її основні завдання і цілі.	
Всього		6

10. Методи навчання

1. Словесні – лекція, бесіда, розповідь-пояснення.
2. Наочні – застосування мультимедійних презентацій, демонстрацій (навчальних фрагментів відеофільмів), ілюстративного матеріалу (фотографії).
3. Практичні – лабораторні роботи.

11. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів проводиться на кожному лабораторному занятті шляхом усного та письмового контролю. На лабораторному занятті здійснюється контроль підготовки студентів до виконання практичних завдань, оформлення лабораторного зошита з кожного заняття.

Підсумковий контроль знань студентів проводиться у вигляді підсумкової модульної контрольної роботи.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та проміжний контроль					Модульна контрольна робота	Середнє арифметичне (ЗМ1+ЗМ2+ЗМ3+ЗМ4 +МКР)
Модуль 1						
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3		ЗМ 4		
T1	T1	T1	T2	T1		
100	100	100	100	100	100	100

T1, T2 ... Tn – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Корево Н.І. Навчальна програма з навчальної дисципліни «Фітопатологія»: Методичні рекомендації. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 8 с.
2. Корево Н.І. Робоча програма з навчальної дисципліни «Фітопатологія»: Методичні рекомендації. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 10 с.
3. Міхеєва Г.М. Тестові завдання з навчальної дисципліни «Фітопатологія»: Методичні рекомендації. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 24 с.
4. Міхеєва Г.М. Методичне забезпечення згідно положень кредитно-модульної системи з навчальної дисципліни «Фітопатологія»: Методичні рекомендації. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 18 с.
5. Міхеєва Г.М. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Фітопатологія»: Методичні рекомендації. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 28 с.
6. Міхеєва Г.М. Самостійна та індивідуальна робота студентів з навчальної дисципліни «Фітопатологія»: Методичні рекомендації. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 10 с.
7. Міхеєва Г.М. Методичні рекомендації до проведення лабораторних робіт з навчальної дисципліни «Фітопатологія»: Методичні рекомендації. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 32 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Ванек Г. Атлас болезней и вредителей плодовых, ягодных, овощных культур и винограда / Г. Ванек, В. Н. Корчагин, Л. Г. Тер-Симонян. – М.: ВО Агропромиздат, 1989. – 415 с.
2. Дементьева М. И. Болезни плодовых культур / М. И. Дементьева – М.: Сельхозиздат, 1982. – 260 с.
3. Дементьева М. И. Фитопатология / М. И. Дементьева. – М.: Агропромиздат, 1985.– 397 с.
4. Дьякон Ю. Т. Общая и сельскохозяйственная фитопатология / Ю. Т. Дьякон, Т. Д. Успенская. – М.: Колос, 1984. – 495 с.
5. Хохряков М. К. Определитель болезней сельскохозяйственных культур / М. К. Хохряков, В. И. Поталайчук, А. Я. Семенов. – Л.: Колос, 1984. – 304 с.
6. Пересыпкин В. Ф. Сельскохозяйственная фитопатология / В. Ф. Пересыпкин. – М.: Колос, 1982. – 480 с.

Допоміжна

1. Бондаренко Н. В. Биологическая защита растений / Н. В. Бондаренко. – М.: Агропромиздат, 1986. – 278 с.
2. Власов Ю. И. Сельскохозяйственная вирусология / Ю. И. Власов, Э. И. Ларина. – М.: Колос, 1982. – 239 с.
3. Горленко М. В. Бактериальные болезни растений / М. В. Горленко. – М.: Выс. Шк., 1968. – 434 с.
4. Исаева Е. В. Атлас болезней плодовых и ягодных культур / Е. В. Исаева, З. А. Шестопап. – К.: Урожай, 1991. – 160 с.
5. Натальина О. Б. Болезни ягодников / О. Б. Натальина – М.: Сельхозиздат, 1983. – 272 с.

15. Інформаційні ресурси

1. www.binran.ru/science/periodicheskiye-izdaniya/mikologiya-i-fitopatologiya
2. www.seminis.com
3. www.berl.ru/article/biology/fitopatology.htm
4. www.ngpedia.ru
5. www.nubip.edu.ua
6. www.cul.com.ua/preview/prakt_fitopat